

Teatru studențesc e peste tot, dar pe alocuri copiază teatrul profesionist. Ceea ce este o eroare. La „Podul”, am citit „fizații”: nu sînt de acord cu profilarea actorilor pe mijloace stereotipe, le cer multă muncă, vreau să-i învâț pînă și cum să meargă pe stradă, cum vă vorbească, cum să gîndească neteatrul. În-

cerc multe, chiar și corectări de traiect moral. Artistic, să dobîndim conștiința resurselor reale, dar și a limitelor. Știu că există oameni care au realizat ceea ce ne preocupă pe noi, m-aș bucura să-i aflu, să ne ajute”.

Petru Berceanu

Teatrul
studențesc

Studioul
A
Timișoara

O încăpere de vreo treizeci de metri pătrați, spațiu din care jumătate e ocupată de trei rînduri de scaune și de un colț rezervat regiei tehnice — doi tineri manevrînd o mică orgă de lumini, ingenuos-artizanală, și două magnetofoane. Din tavan coboară cîteva țevi colite, în care au fost mascate sursele de lumină.

În această cutie, am avut ocazia să particip la cîteva spectacole ciudate, adevărate ceremonii scenice, fără, însă, nimic ezoteric; căci sala e una pentru toți. Aici omul lumii (unul dintre spectacole se numea *Asemenea mișcării lumii*), în care nimeni nu poate fi doar spectator (un alt spectacol s-a numit *Nici un om nu e o insulă*, idee într-atît de prezentă în ceea ce face trupa, incît îți revine obsesiv celebrul fragment, terminat cu aceste vorbe: „...și de aceea niciodată să nu faci întrebare, pentru cine bat clopotele — pentru tine bat”).

Cum arătau acele spectacole? Ce se întîmpla în acele împrejurări, pe care ar trebui să ezit a le numi spectacole. Într-atît erau de ne-spectaculare, de „anti-show”? Un grup de tineri într-o costumăție neutră, oarecum atemporală, dădea viață cite unui scenariu dramatic, cite unui colaj de texte a căror alăturare reușea să năucească: Shelley lingă Eugen Barbu, Virginia Woolf lingă Ion Neculce. Odată prima reacție — agasată, iritată, de neadeziune, de refuz al îngurgitării — depășită, puteai începe să cugești, să realizezi că ai avut prilejul de a lua parte, într-o atmosferă de omenească, simplă și adevărată reculegere, la comemorarea celor pierși în martie '77. Spectacole, din 1977, se numea *Mă schimb, dar nu pier*.

Fetele și băieții aceia nu rosteau întotdeauna „ca la carte”, nu aveau voci „făcute pentru teatru”, îmi vine să cred că n-ar fi fost chiar la locul lor pe o scenă și nici la un examen de admitere în I.A.T.C.; dar aveau acea „sinceritate liminară”, pe care o recomandă Camil

Petrescu celui ce se apucă să scrie un roman. Și spusele lor arătau proaspete ca atunci puse pe hirtie, ca atunci rostite înția oară, ieșite din căldura și cuviința clipei. Regizorul lor și-a ales cu înțelepciune sălița, minusculul său spațiu scenic, reușind convertirea constrîngerii fizice în libertate spirituală.

Cel mai recent spectacol al trupei (martie 1980) reprezintă un eseu teatral asupra mirajului puterii; am urmărit reverberația ideii pe chipurile lui Richard al III-lea, Brutus, Odoacru, pe acela al Conului Leonida, al lui Newton (cel din *Fizicienii*), sau pe cel al lui dom' Ubu. Scenariul, deși s-a vrut doar un pretext scenic, este mai mult — o veritabilă exegeză, cu virtuți revigorante.

Regulile jocului sînt: maximă discreție, maximă expresivitate. Pariu riscant, dificilă și barocă împreunare a contrariilor, pe cale de a fi realizată de către echipă. Scopuri? A înțelege, mai mult decît a propovădui, meditația mai curînd decît tălmăcirea, trăirea Ideii mai degrabă decît trăirea stărilor psihice ale personajului, autoexprimare numai în prezența Ideii. Deși intens livești, spectacolele nu se arată rigide, atone, prăfuite, impersonale. Pe deasupra bine asimilatelor lecturi grotowskiene, începe să se contureze un stil regizoral.

În fine, a sosit momentul deconspirării regizorului și interpreților. Este vorba de tinărul asistent universitar Dan Manolescu, a cărui specialitate este limba engleză, conducător al Studio-ului „A” de la Facultatea de arhitectură (3 ani) din Timișoara. Interpreții formați de Dan Manolescu alcătuiesc o trupă omogenă, coerentă în acțiune, o adevărată echipă ce trebuie citată ca atare: Gabriela Popa, Vasile Barbu, Nicolae Rață, Ion Trif, Sava Bugar, Eva Stache, Georgeta Bogdan, Eva Debreceanu, Ingeborg Gutjahr, Marcela Iosif-Grigore, Terezia Tranculov, Alfred Ionașcu, Zoltan Lakatos, Vlad Muntean, Victor Rudan, Gerhard Windhab, Octavian Apăteanu, Liviu Bojic, Carol Bleich. (Continuîndu-și studiile, mulți dintre ei au venit să întărească rîndurile studioului „Arhiteatru” al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” din București.)

Regizor și interpreți alcătuiesc o echipă; e cel mai curat elogiu ce li se poate aduce.

Dan Weil